

Startside>Anlæggelse af retssag>Hvor og hvordan>Sagsomkostninger

Sagsomkostninger

Tyskland

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Tyskland.

[Familielov - skilsmisse](#)

[Familielov - forældremyndighed](#)

[Familielov - bidrag](#)

[Erhvervsret – kontakt](#)

[Erhvervsret – ansvar](#)

[Regler for salær og honorarer til de juridiske erhverv](#)

Advokater

I Tyskland sondres der ikke mellem sagførere, praktiserende advokater, procederende advokater eller jurister.

I Tyskland fastsættes advokatsalærer enten i overensstemmelse med den tyske lov om advokatsalærer (Rechtsanwaltsvergütungsgesetz (RVG)) eller på grundlag af salæraftaler. I princippet er salæraftaler altid et muligt alternativ til de lovpligtige omkostninger. Der skal dog tages hensyn til bestemmelserne i § 49b i forbundsloven om advokater (Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO)) og §§ 3a-4b i lov om advokatsalærer. Hvis en sagfører f.eks. repræsenterer sin klient i retten, kan det aftalte salær ikke være lavere end det ved lov fastsatte beløb. Der kan til enhver tid aftales et højere salær end det ved lov fastsatte. I henhold til den **salæroversigt**, der er vedlagt som bilag til RVG (bilag 1), gælder der enten **faste salærer** eller **salærtakster** for de enkelte aktiviteter. Salæret bestemmes oftest på grundlag af **kravets værdi**. Salærtaksterne, der er baseret på kravets værdi, fastlægger den højeste og laveste salærtakst. De faktiske salærer baseret på kravets værdi fremgår af salærtabellen (bilag 2 til RVG). Det relevante salær baseret på taksterne skal i hver sag bestemmes ex aequo et bono, idet der skal tages hensyn til alle forhold, herunder den pågældende opgaves omfang og kompleksitet, sagens vigtighed og klientens indkomst og økonomiske forhold. Hvis en sagfører løber en særlig ansvarsrisiko, kan dette også indgå i fastsættelsen af salæret. Der gælder lovpligtige minimum- og maksimumsalærtakster på en række særrområder såsom straffesager og sager under sociallovgivningen.

Fogeder

Fogeder (Gerichtsvollzieher) opkræver kun de salærer, der er fastsat i **lov om fogedsalærer** (Gerichtsvollzieherkostengesetz (GvKostG)). Der er **faste salærer** for alle en fogeds aktiviteter.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Normalt modtager retten et **gebyr for sagens behandling** baseret på **kravets værdi**. For **civilsager** er afgiftsbeløbet fastlagt i **lov om retsafgifter** (Gerichtskostengesetz) og **lov om retsafgifter i familieretlige sager** (Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen). Afgiftstaksterne fremgår af oversigten over omkostninger (bilag 1 til den pågældende lov). I bilag 2 i tabellen over gebyrer er gebyrerne anført efter værdien af sagens genstand. I ordinære civilsager og i sager om familieretlige tvister, især sager om underholdsbidrag, er taksten **3,0** og i ægteskabssager **2,0**. I forældre- og børnesager, der omfatter forældremyndighed og samvær, er taksten **0,5**. Sagsværdien fastsættes på følgende måder:

I **ægteskabssager** bestemmes sagsværdien efter skøn, idet der tages hensyn til de særlige forhold i den enkelte sag, især sagens omfang og betydning samt ægtefællernes indkomst- og formueforhold. Hvad indkomstforholdene angår, anvendes tre gange nettoindkomsten for begge ægtefæller som grundlag. Retten ansætter normalt sagsværdien til omkring tre gange nettoindkomsten.

I **sager om familieretlige tvister** fastsættes værdien sædvanligvis ud fra kravets værdi; i **sager om underholdsbidrag** er størrelsen af det fremsatte krav om underhold, højest et års underhold, retningsgivende for den fremtidige underholdsydelse; restancer indtil fremsendelse af begæringen bliver regnet med.

I **forældre- og børnesager**, der vedrører forældremyndighed og samværsret, er sagsværdien 3 000 EUR.

For **repræsentation ved en advokat i retten** betales der et **salær baseret på sagsgenstandens værdi**, medmindre der er indgået anden aftale. Værdien svarer normalt til den sagsværdi, der blev anvendt til at bestemme retsafgiften. I lov om advokatsalærer (Rechtsanwaltsvergütungsgesetz, RVG) fastlægges det i detaljer, hvilke salærer og hvilke takster der gælder for hvilke typer sager. I bilag 2 til RVG er salærerne anført efter sagsgenstandens værdi. I civilsager, der er anlagt ved en ret i første instans, modtager advokaten normalt et **salær** til takst **1,3** og et **retsmødesalær** til takst **1,2**. Hvis advokaten medvirker til, at parterne indgår forlig ved en ret i første instans, får den pågældende et særligt **forligssalær** til takst **1,0**.

Wann müssen die Kosten in Zivilverfahren entrichtet werden?

I **ordinære civilsager** samt **underholds- og ægteskabssager** skal retsafgifter betales i forbindelse med **sagens anlæggelse eller indgivelse af begæringen**. I **forældre- og børnesager** skal de betales **ved sagens afslutning**. Medmindre andet aftales, skal advokatens salær betales, når hans fuldmagt bortfalder. Advokaten har dog efter loven ret til et forskud.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

I straffesager betales retsgebyrer først, når den **endelige dom** er afsagt. Gebyrets størrelse afhænger af sanktionen og ligger mellem **120 og 900 EUR**. Hvis der ikke er indgået aftale om advokatsalær, får advokaten i sin egenskab af sagsøgers advokat eller som repræsentant for en medsagsøger et salær for bestemte milepæle, som fastlægges inden for nogle rammer. Størrelsen af den respektive beløbsramme fastsættes i loven for hver enkelt sag.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Retsafgifter skal betales **efter afsigelse af den endelige dom**. Medmindre andet er aftalt, skal advokatens salær betales, når hans fuldmagt bortfalder.

Advokaten har dog efter loven ret til et forskud.

Faste omkostninger i grundlovssager

Faste omkostninger for sagens parter i grundlovssager

Når bortses fra eventuelle gebyrer i forbindelse med urimelige søgsmål, skal der **ikke betales retsgebyr** for søgsmål, der behandles ved Forbundsforfatningsdomstolen (Bundesverfassungsgericht) (i henhold til § 34 i lov om Forbundsforfatningsdomstolen (Bundesverfassungsgerichtsgesetz)). Der stilles kun krav om brug af advokat (Rechtsanwalt), hvis der afholdes et retsmøde (§ 22 i lov om Forbundsforfatningsdomstolen).

Tidspunkt i en grundlovssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Medmindre andet aftales, skal sagførerens salær i princippet betales efter sagens forberedelse. Sagføreren har dog ikke en ved lov fastsat ret til et forskud.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at oplyse herom på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

Sagføreren har pligt til at give sin klient **udførlig information og rådgivning** og skal foreslå klienten den sikreste og mindst risikable måde at nå det ønskede mål på. Sagføreren skal også gøre opmærksom på **eventuelle risici** i forbindelse med sagen, således at klienten kan træffe en kvalificeret beslutning. Omfanget af disse oplysninger afhænger af sagførerens skøn over, hvad klienten har brug for at vide. Sagføreren skal **besvare klientens spørgsmål ærligt og fuldstændigt**. Før sagen skal behandles i retten, skal sagføreren gøre rede for muligheder og risici ved at anlægge sagen, herunder eventuelle omkostningsrisici og mulighederne for at få medhold.

Sagføreren har **især pligt til at informere klienten** i bestemte situationer:

Hvis sagførerens salær er baseret på **kravets værdi**, har sagføreren pligt til at gøre opmærksom herpå, før der træffes beslutning om yderligere foranstaltninger (§ 49b (5) i lov om advokatsalær).

Hvis der indgås en **aftale om sagførersalær**, skal sagføreren påpege, at kun de lovpligtige gebyrer vil blive godtgjort, hvis modparten skal betale sagens omkostninger (3a (1), punktum 3, i lov om aflønning af sagførere).

Hvis sagføreren aftaler med klienten, at sagførersalæret skal **afhænge af sagens udfald**, skal denne gøre klienten opmærksom på, at aftalen ikke får virkning for eventuelle andre omkostninger, som klienten måtte skulle betale (§ 4a (3), punktum 2, i lov om sagføreres aflønning).

Før en sagfører indgår en aftale om at repræsentere en klient i en sag anlagt ved en **arbejdsret** i første instans, skal sagføreren gøre klienten opmærksom på, at dennes salær og omkostninger ikke kan refunderes (§ 12a (1), punktum 2, i lov om arbejdsret (Arbeitsgerichtsgesetz)).

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Tyskland?

Lovteksterne vedrørende omkostninger kan fås i boghandler, og de seneste udgaver kan gratis hentes via internettet.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Tyskland?

Oplysningerne er tilgængelige på tysk.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om sagsomkostninger?

Websteder med oplysninger om omkostninger

De **seneste udgaver af lovene** er tilgængelige på forbundsjustitsministeriets officielle websted. De forskellige love om omkostninger kan hentes ved at aktivere den relevante forkortelse (GKG, FamGKG, GvKostG og RVG).

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Det tyske statistikkontor (Statistisches Bundesamt) udsender årligt en **række statistiske publikationer** om retspleje. **Serie 10, underserie 2.1**, indeholder f.eks. data om **længden af civile søgsmål i Tyskland** opdelt efter delstats- og højeste delstatsret (Land- og Oberlandesgericht). Der er også data for underretter (Amtsgerichte) og delstatsretter (Landgerichte) på den ene side og fra den højeste delstatsret (Oberlandesgerichte) på den anden samt for søgsmål anlagt ved retter i første og anden instans. Serien indeholder ikke statistik over, hvor længe behandlingen af de forskellige sagstyper varer.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Der findes bøger med tabeller over **de gennemsnitlige omkostninger til civilsager**.

Merværdiafgift

Hvor finder jeg disse oplysninger? Hvad er de gældende satser?

Domstole og fogeder er ikke momspligtige. **Merværdiafgiften** for sagførere er **19%** og er ikke inkluderet i deres salær. Den opkræves særskilt som en udgift.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civile retlige område

Retshjælp tildeles på begæring til enhver, der på grund af sine personlige og økonomiske forhold ikke kan betale sagsomkostningerne, kun delvis kan betale dem eller kun kan betale dem i rater. Der skal være tilstrækkelig udsigt til en vellykket udgang på den påtænkte retsforfølgelse eller det påtænkte retsforvar, som ikke må hvile på et løst grundlag. Den procesførende part skal dog anvende sin formue, for så vidt denne er rimelig. Afhængigt af en parts indkomstniveau kan der tildeles enten fuld retshjælp **uden tilbagebetalingspligt** eller alternativt med pligt til at betale den tilbage **i rater**.

Forbundsjustitsministeriet har udarbejdet en brochure med titlen "Juridisk rådgivning og retshjælp" (Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe), der giver svar på de hyppigst stillede spørgsmål via en række eksempler.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

Der findes **ingen indkomstgrænser** for mistænkte eller tiltalte. Her er retshjælpen underlagt andre kriterier.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

Tildeling af retshjælp er underlagt **indkomstgrænser**. Disse grænser er fleksible og fastlægges i forhold til de forventede sagsomkostninger og til sagsøgers sociale situation (underholdsbidrag, boligudgifter o.l.). Der kan også ydes retshjælp, som senere skal tilbagebetales **i rater**.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til ofre

Ofre for visse typer alvorlig kriminalitet kan ansøge om at få udpeget en gratis juridisk rådgiver uanset deres økonomiske forhold.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til tiltalte

Retshjælp til mistænkte/tiltalte (beskikkelse af forsvarsadvokat) er ikke underlagt indkomstgrænser, men derimod nogle **juridiske betingelser**. Disse er primært relateret til forbrydelsens alvor, risikoen for bestemte retlige følger (såsom at få forbud mod at udøve et erhverv eller blive indlagt på et psykiatrisk eller neurologisk hospital), om tiltalte er tilbageholdt eller i sikkerhedsforvaring, om den forrige forsvarsadvokat er blevet suspenderet, hvor kompliceret den faktiske situation og den retlige kontekst er, eller om tiltalte er ude af stand til at forsvare sig selv.

Omkostningsfrie retssager

I henhold til **§ 183 i lov om socialsikringsretter** (Sozialgerichtsgesetz, SGG) er der **ingen omkostninger for personer, der er berettiget til støtte**, i forbindelse med sagsanlæg ved denne ret (f.eks. forsikrede, personer, der modtager socialydelse såsom efterladteydelse, handicapydelse og ydelser til disses efterladte, forudsat at de er involveret i sagen i deres respektive egenskab af sagsøger eller sagsøgt). Sagsøgere og sagsøgte i sager anlagt ved en socialsikringsret, som ikke er omfattet af disse kategorier, skal betale et **fast gebyr** i overensstemmelse med **§ 184 i lov om socialsikringsretter** (**150 EUR** for sager anlagt ved socialsikringsretter (Sozialgerichte), **225 EUR** for sager anlagt ved en delstatssocialsikringsret (Landessozialgerichte), og **300 EUR** for sager anlagt ved forbundssocialsikringsretten (Bundessozialgericht)). Ifølge **§ 197a i lov om socialsikringsretter** kan der gøres undtagelse fra disse særbestemmelser, således at omkostninger, der normalt betales i henhold til lov om retsgebyrer, også kan gælde for sager anlagt for socialsikringsretterne, hvis hverken sagsøger eller sagsøgte i en sag er omfattet af de personkategorier, der er anført i **§ 183 i lov om socialsikringsretter**.

Følgende gælder i **straffesager**: Hvis tiltalte frifindes, eller der ikke rejses tiltale, eller retssagen mod tiltalte er afsluttet, skal de omkostninger (retsgebyrer o.l.) og udgifter, som sagsøgte nødvendigvis har afholdt, i princippet betales af det offentlige.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Den tabende part skal betale den anden parts omkostninger, i det omfang disse omkostninger var nødvendige for at sikre en korrekt afgørelse af tvisten. Det vil sige **det lovpligtige advokatsalær** og den anden parts **rejsudgifter**, herunder **tabt arbejdsfortjeneste** på grund af tilstedeværelse i retten.

Honorarer til sagkyndige

Sagkyndige, der **indkaldes af retten**, modtager et **honorar på basis af timesatser**, som er fastlagt i lov om retlige godtgørelser (Justizvergütungs- und entschädigungsgesetz, JVEG). Dette beløb skal betales af sagens parter.

Omkostninger til en sagkyndig, der **indkaldes privat** af en part i forbindelse med sagens forberedelse, **indgår ikke i det retsgebyr**, der kræves tilbagebetalt ved dom. Disse omkostninger skal derfor **opkræves særskilt**. Hvis parten har indkaldt en sagkyndig som rådgiver under tvisten, afhænger godtgørelsen af, om dette var nødvendigt i den pågældende sag. Omkostninger til en sagkyndig, som retten indkalder som vidne, betales af den tabende part eller af begge parter, hvis parterne kun har fået delvist medhold, idet de så skal betale deres egen andel af omkostningerne i forhold til, i hvilken grad de har vundet eller tabt sagen.

Oversætter- og tolkehonorarer

Tolke og oversættere, der **hyres af retten**, modtager ligeledes et honorar, som er fastlagt i lov om retlige godtgørelser (Justizvergütungs- und entschädigungsgesetz, JVEG). Honoraret betales af sagens parter. Tolke aflønnes med **timeløn**, og oversættere får en **linjetakst**.

I **straffesager** betaler det offentlige normalt tolke- og oversættelseshonorarer for sagsøgte eller interesserede parter, hvis dette er nødvendigt for forsvaret eller beskyttelse af proceduremæssige rettigheder.

Links

[Forbundsrepublikkens justitsministerium](#)

[Den tyske advokatsammenslutnings mediationsafdeling](#)

[Forbundsrepublikkens familiemediationssammenslutning](#)

[Forbundsrepublikkens mediationsammenslutning](#)

[Forbundsrepublikkens mediationsammenslutning for erhverv og arbejdsmiljø](#)

[CFM](#)

[Ombudsmand for private banker](#)

[Ombudsmand for offentlige banker](#)

[Forligsorgan for Bundesbank](#)

[Ombudsmand for den tyske andelsbankkoncern](#)

[Ombudsmand for private byggesparekasser](#)

[Ombudsmand for regionale byggesparekasser](#)

[Online forligstjeneste for internethandelstvister](#)

[Rådgivende udvalg og forligsorganer for tvister med læger](#)

[Forligsorgan for transport](#)

[Forligsorgan for turisme](#)

[Forligsorgan for transport i NRW](#)

[Ombudsmand for private sundhedsforsikringer](#)

[Forligsorgan for Forbundsrepublikkens sammenslutning af bedemænd](#)

[Forligsorgan for Forbundsrepublikkens netværksagentur](#)

[Ombudsmand for tvister vedrørende fast ejendom](#)

[Forligsinstans for salærere og honorarer](#)

[Den tyske forening af motorejere](#)

[Seneste udgaver af love](#)

Sidste opdatering: 05/11/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.